

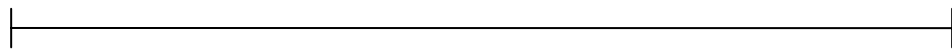
WYKŁAD 11

• Modelowanie koloru

Kolor

• Światło widzialne

fiolet, indygo, niebieski, zielony, żółty, pomarańczowy, czerwony

~400nm

~700nm

Rozróżnialność barw (przeciętna): **150 czystych** barw

Wrażenie koloru-trzy czynniki:

- barwa,
- jasność,
- nasycenie.

Barwa:

Fizycznie: **dlugość fali**

Subiektywnie: to co **odróżnia** zieleń od błękitu a jest **wspólne** dla różnych **odcieni** czerwonego.

Jasność - **stopień podobieństwa** do barwy białej (dla *odcieni* jasnych) lub czarnej (dla *odcieni* ciemnych).

Nasycenie - **czystość** barwy np. **stopień zbliżenia** do **barw zasadniczych** występujących w widmie słonecznym: **czerwona, zielona, niebieska, żółta (RGBY)**. Rozróżnialność barw (uwzględniając jasności) ok. 400000 kolorów (przy porównywaniu). Z pamięci: kilkadziesiąt barw. Subiektywna ocena barw obrazu na monitorze przy różnym oświetleniu pomieszczenia.

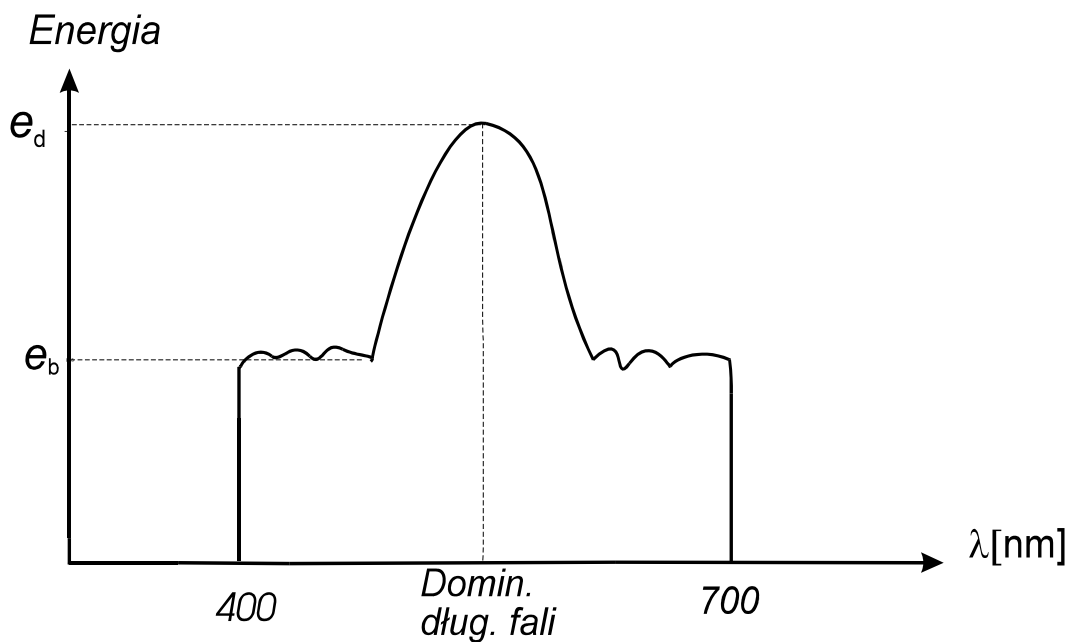
Komputerowe modelowanie koloru

Cel: otrzymanie obiektywnych, jednoznacznych charakterystyk barw.

Rozkład energii światła z **dominującą** długością fali:

e_d - poziom składowej dominującej

e_b - wypadkowy poziom wszystkich pozostałych składowych dających światło białe

Nasylenie rośnie gdy e_d/e_b rośnie

$e_d = e_b$ - nasylenie zerowe

$e_b = 0$ - nasylenie 100%

Światło białe: np.: R:G:B = 26:66:8

Barwy dopełniające: trójki lub pary barw dających światło białe np.: **czerwono -**

zielono - niebieska RGB addytywne

żółto - niebieska. CMY subtraktywne

Barwy podstawowe - Barwy, którymi opisywane są inne

Dowolna, **skończona** liczba barw podstawowych **nie wystarcza** do otrzymania wszystkich barw z widmowego spektrum (porównaj diagram CIE).

Standard barw podstawowych

Standard CIE 1931r. (Międzynarodowa Komisja Oświetleniowa).

Standardowe barwy podstawowe nie odpowiadają żadnej rzeczywistej barwie, za to **dowolną** widzialną barwę daje się wyrazić jako ich **średnią ważoną**.

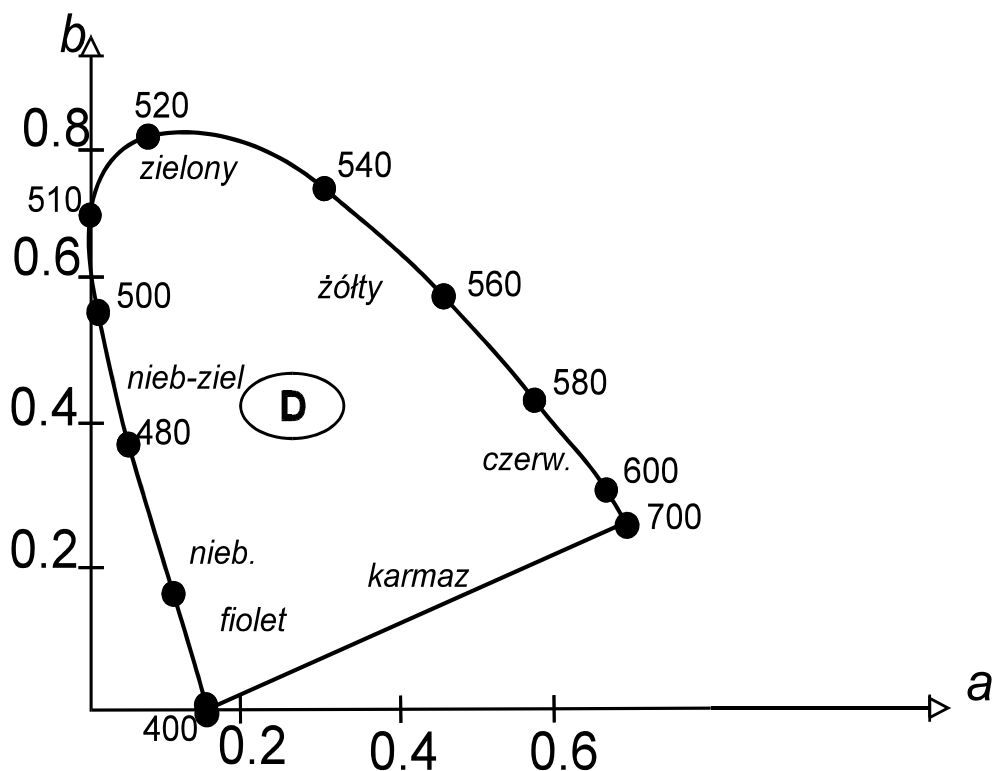
Niech A,B,C - ilości poszczególnych barw podstawowych CIE dających w sumie pewną barwę.

Wielkości:

$$a = \frac{A}{A+B+C}; \quad b = \frac{B}{A+B+C}; \quad c = \frac{C}{A+B+C}$$

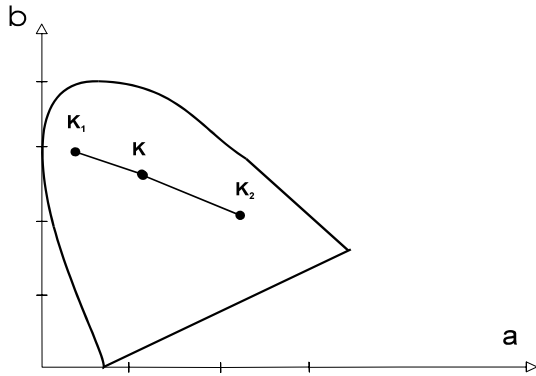
są to **współrzędne trójchromatyczne** tej barwy. Widać, że zawsze: $a+b+c=1$ tzn. **dowolne dwie** współrzędne wystarczą do określenia barwy.

Diagram chromatyczności CIE - wykres współrzędnych a i b **wszystkich** barw widzialnych; obszar D - barwa biała

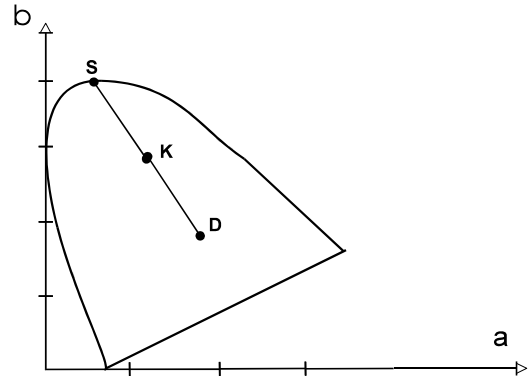

- Standard CIE - operacja na barwach

Mieszanie (dodawanie) dwóch barw K_1 i K_2

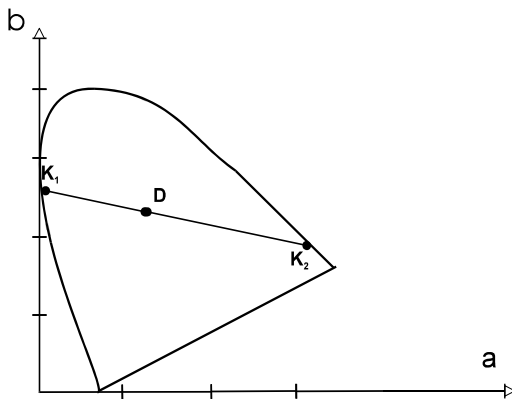
Dominująca długości fali i **nasycenie** koloru. S - domin. dług. fali barwy K

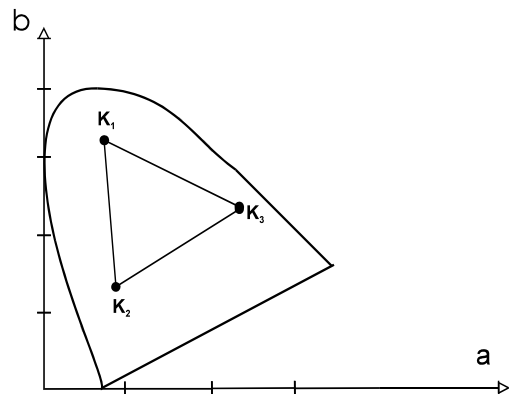
N

Nasycenie określone ilorazem: $\frac{KD}{DS}$

Dopelniająca para barw; K_1, K_2 dowolne barwy;

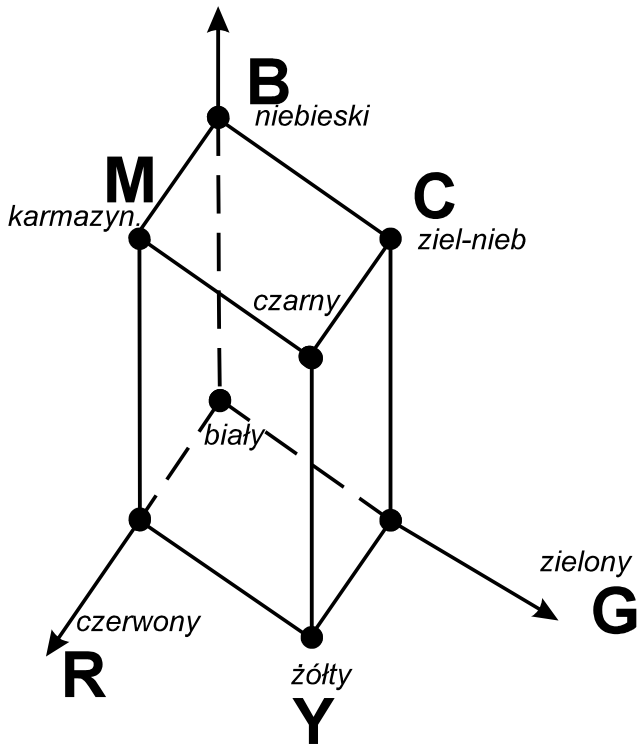

Gama określona trzema kolorami (odpowiada trójkątowi $K_1K_2K_3$)

Gama określona skończoną liczbą kolorów **nie wyznacza** wszystkich barw widma (spektrum widzialnego) 400-700nm

Model RGB

Opis piksla:

3 bajty $\rightarrow$ 16777216 barw

3 bity $\rightarrow 2^3 = 8$ barw

1 piksel na ekranie monitora

składa się **fizycznie** z 3 elementów (RGB)

Barwy podstawowe R, G, B (red green blue) - odpowiadają **sprzętowym** (w postaci 3 - elementowej) sposobom generowania kolorowych obrazów na monitorze rastrowym.

Wszystkim możliwym do uzyskania barwom w modelu RGB odpowiadają punkty **sześcianu jednostkowego** rozpiętego na **osiach barw podstawowych**

Wierzchołki przeciwległe odpowiednio do R, G, B - barwy **dopełniające** Przekątna (0, 0, 0) $\rightarrow$ (1, 1, 1) odpowiada różnym poziomom **szarości** (światło białe).

Model RGB - opis **addytywnego** procesu otrzymywanie barw w wyniku dodawania (mieszania) w różnych proporcjach trzech barw podstawowych.

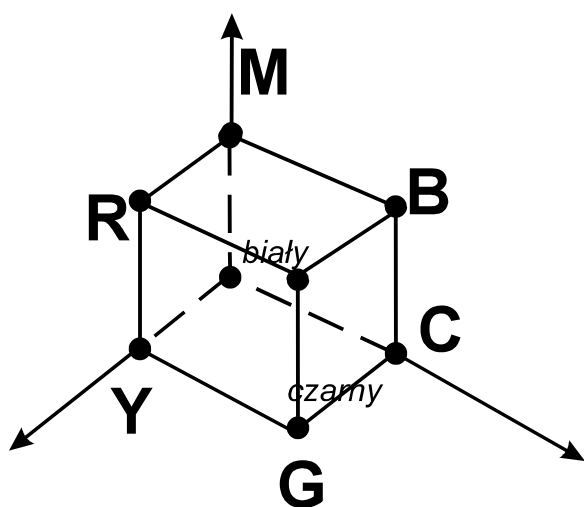
Model CMY

C - **cyan** (zielono-niebieski), **M** - **magenta** (karmazynowy), **Y** - **yellow** (żółty) (są to *dopełnienia* R, G, B).

CMY są podstawowymi barwami **subtraktywnymi**, ponieważ **usuwiają** poprzednie podstawowe barwy ze źródła białego.

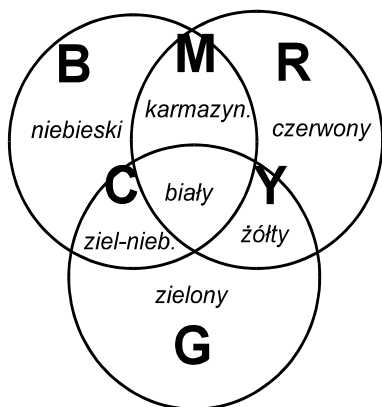
Np. przedmiot pokryty **żółtą** farbą pochłania składowe światła słonecznego o długościach odpowiadających barwie **niebieskiej**.

Model CMY jest subtraktywny i służy do określenia kolorów rysunków na drukarkach i ploterach.

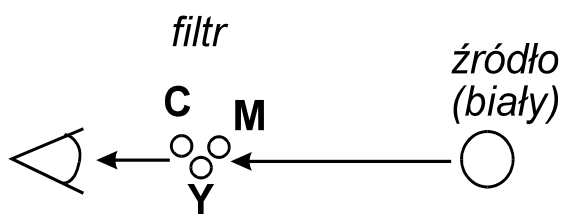
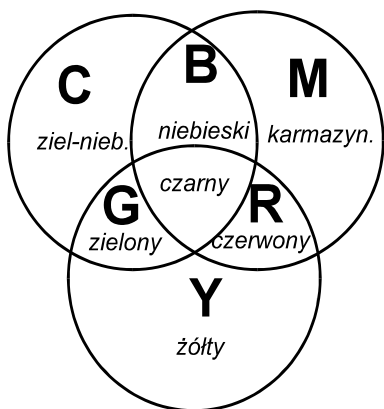

W praktyce: Maksymalne (równe 1) składowe barw podstawowych **nie absorbują** wszystkich długości widzialnych fal. Dlatego, używana jest dodatkowo czarna farba (dodatkowy pojemnik w drukarce atramentowej)

- Model RGB - barwy *addytywne*

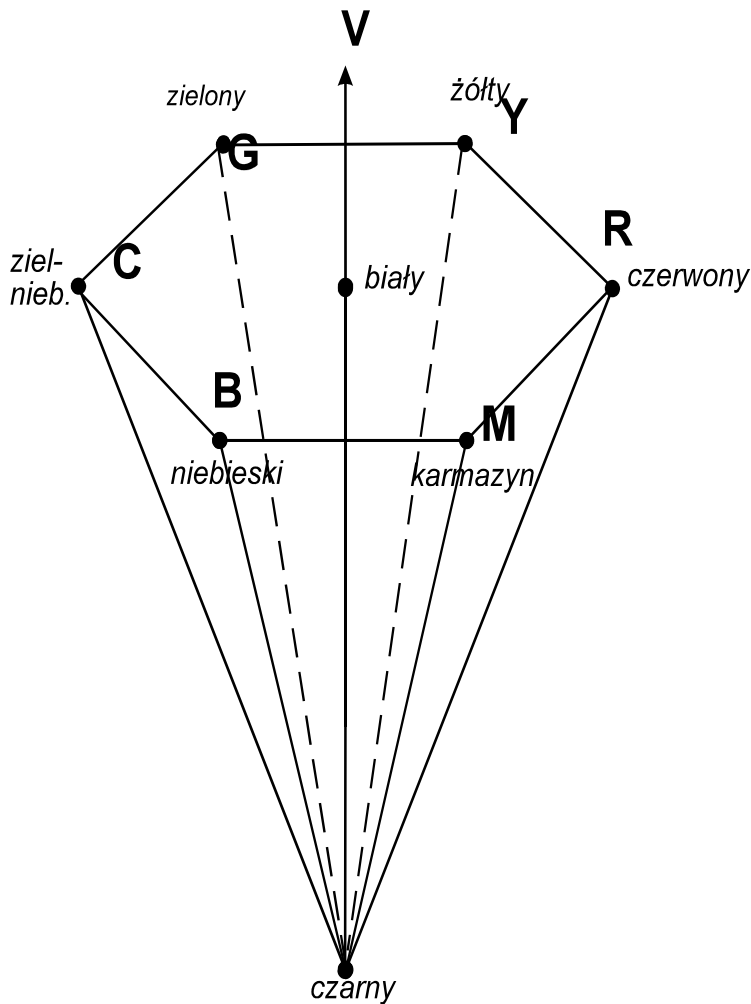

- Model CMY - barwy *subtraktywne*

- Model HSV

H - hue (barwa), S - saturation (nasylenie), V - value (wartość)

kąt β obrotu wokół osi V

$\beta = 0^{\circ}$ R

$\beta = 120^{\circ}$ G

$\beta = 240^{\circ}$ B

S: odległość od osi

punkty:

na V: S=0

na ścianach: S=1

intensywność barwy: V:0 - na wierzchołku ostrosłupa

maksymalnie V=1 - punkty podstawy ostrosłupa

Określanie barwy: podanie β : V=S=1

-ściemnianie (zmniejszanie V) i/lub rozjaśnianie (zmniejszanie S)

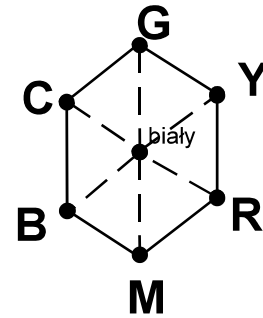
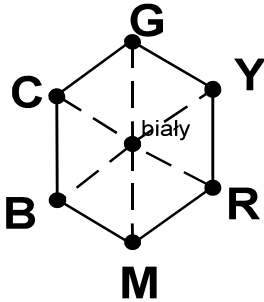
Do wyświetlenia na monitorze barw zdefiniowanych w HSV **potrzebne są** współrzędne RGB

Dlatego stosuje się:

Algorytm transformacji (przekształcenia) modelu HSV na model RGB

Algorytm **transformacji** (przekształcenia) modelu HSV na model RGB

Model RGB oglądany wzdłuż przekątnej od barwy białej do czarnej

Podstawa ostrosłupa modelu HSV oglądana z góry

Algorytm:

dane: h - kąt z przedziału $[0^0, 360^0]$
 s, v z przedziału $[0, 1]$

oblicz: $h = \frac{h}{60}$
 $i = \text{floor}(h)$: {największa liczba całkowita $\leq h$ }
 $f = h - i$

$$t = v*(1 - s); \quad u = v*(1 - s*f); \quad w = v*(1 - s*(1 - f))$$

jeśli $i = 0$
 $r = v; \quad g = w; \quad b = t$

w przeciwnym razie jeśli $i = 1$, to
 $r = u; \quad g = v; \quad b = t$

w przeciwnym razie jeśli $i = 2$, to
 $r = t; \quad g = v; \quad b = w$

w przeciwnym razie jeśli $i = 3$, to
 $r = t; \quad g = u; \quad b = v$

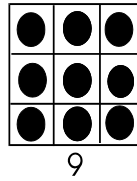
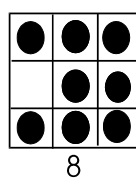
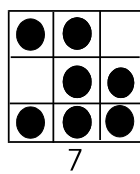
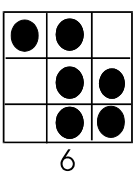
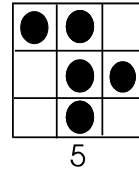
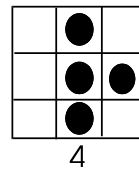
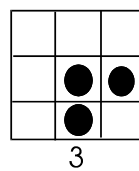
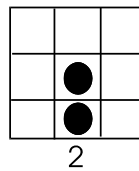
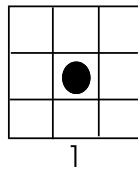
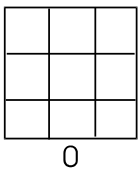
w przeciwnym razie jeśli $i = 4$, to
 $r = v; \quad g = t; \quad b = u$

- Techniki obrazowania poziomów jasności i kolorów

- Monitor o wielu poziomach szarości - jasność **pojedynczego** (fizycznego) piksla odpowiada jasności obliczonej.
- Monitory (tanie) o niewystarczającej liczbie poziomów szarości zamiast pojedynczych piksli - zastosowania wzorców $n \times n$ piksli daje to n^2+1 poziomów jasności dla monitora o 2 poziomach jasności; 0 - piksel zgaszony, 1 - piksel zapalony.

Przykład 1:

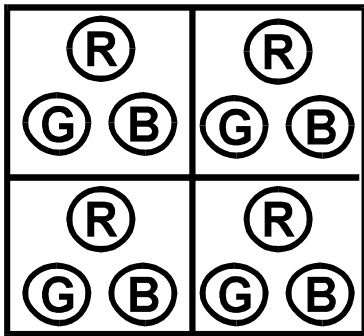
np.: $n \times n = 3 \times 3$: wtedy $3^2+1 = 10$ poziomów

Wada: Gorsza rozdzielczość obrazu (ale nie fizyczna ekranu monitora)

Przykład 2:

Model **RGB**: dla R, G, B przyjmujących 0, 1 (8 barw) wzorec 2×2 piksele daje 125 barw

Efekt **liniowej** zmiany jasności wzorców:

wrażenie **mniejszych** zróżnicowań części ciemniejszych obrazów niż części jaśniejszych.

Wzrok ludzki reaguje w sposób **liniowy** na **przyrosty** ilorazu różnicy między kolejnymi poziomami jasności i poziomem niższym a nie na różnice bezwzględne.

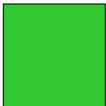
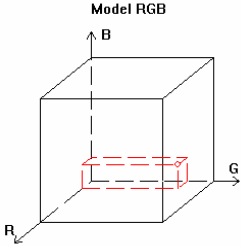
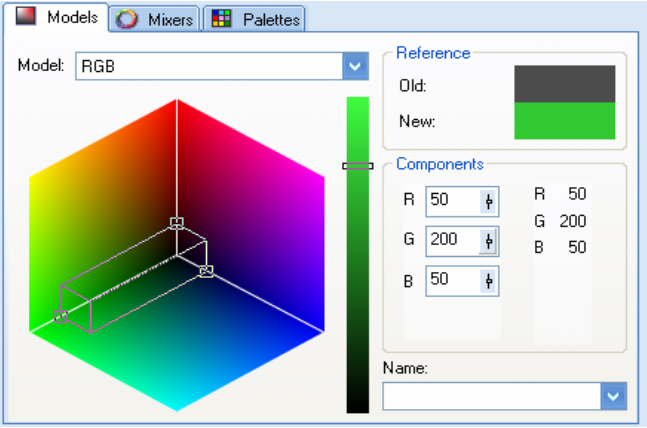
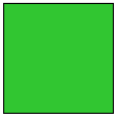
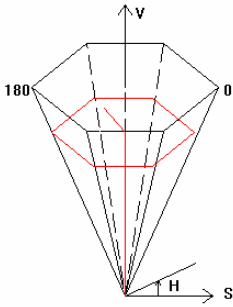
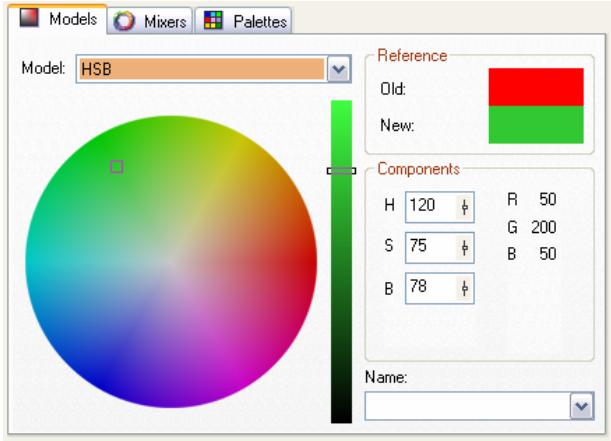
Dlatego poziomy jasności I_k powinny mieć **rozkład logarytmiczny** (stały stosunek następnego poziomu do poprzedniego) tzn:

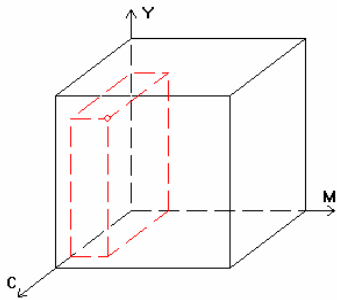
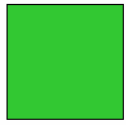
$$\frac{I_{k+1}}{I_k} = \text{const.}$$

Problem: jak wygląda w tym przypadku sposób nadawania wartości "1" kolejnym pikselom wzorców z podanych przykładów. Podać kilka elementów wzorca dla jednego i drugiego przykładu.

Nazwa stosowanej techniki: technika **roztrząsania** (dithering)

Przykłady modeli koloru

<p>Barwa wynikowa</p> <p>Wartości poszczególnych składowych: Czerwona [R]: 50 Zielona [G]: 200 Niebieska [B]: 50</p> <p>Model RGB</p> 	
<p>Otrzymana barwa</p> <p>Wartości poszczególnych składowych: Odcień barwy [H]: 120 Nasylenie [S]: 75 Wartość [V]: 78</p> <p>Model HSV</p> 	

CMY (205, 55, 205)

Models Mixers Palettes

Model: **CMY**

Reference
Old:
New:

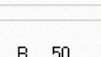
Components
C 205 R 50
M 55 G 200
Y 205 B 50

Name:

CMYK (59, 0, 59, 22)

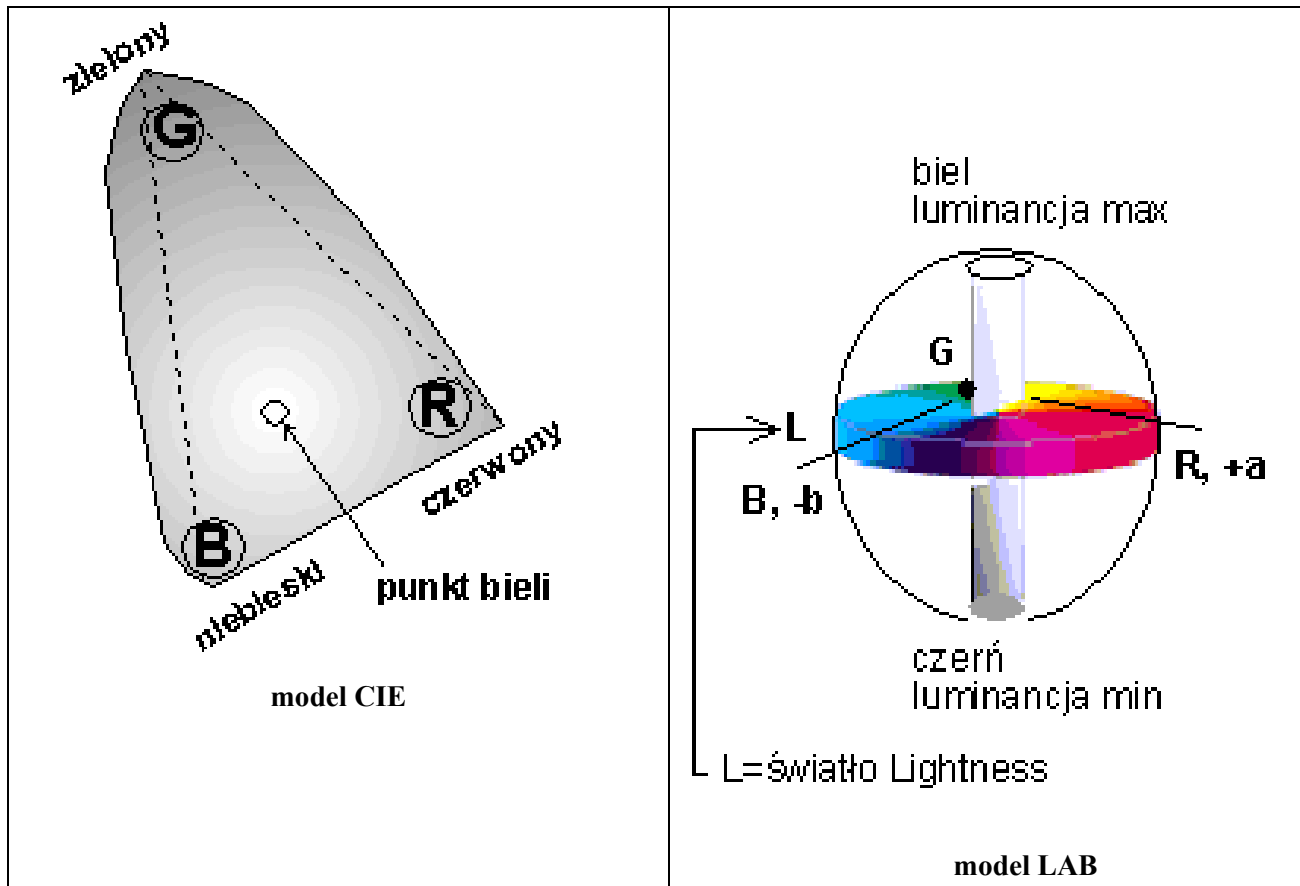
Models Mixers Palettes

Model: **CMYK**

Reference
Old:
New:

Components
C 59 R 50
M 0 G 200
Y 59 B 50
K 22

Name:

Inne przykłady modeli koloru:

1. Program *Corel PhotoPaint 11*, (aktywacja paska narzędziowego: Tools, Customization, a następnie przy **otworzonym** pliku obrazowym: Edit, Fill, Edit, Options, Color Viewers)
2. Program ...\Programy\barwy (serwer *Oceanic*)
3. Model LAB – opis i wzory:
<http://encyclopedia.thefreedictionary.com/Lab%20color%20space>